

Stichting tot Hulpverlening in de Particuliere Synode Zuid

Verslag van de (contact)ambtsdragersbijeenkomst op 5 september 2017

Het thema van deze avond was "Pastorale zorg in de praktijk". Ds A.J. de Waard en ouderling G. van Veldhuisen spraken over hun werk als pastoraal werker voor De Oase respectievelijk als pastoraal werker voor de Particuliere Synode Zuid. De bijeenkomst werd bezocht door ruim 50 deelnemers.

Doelstelling voor deze avond:

Pastorale zorg in de praktijk: over psychische nood in de gemeente(n) en hoe je daarmee om kunt gaan. De voorzitter, dominee A.J. de Waard, en onze pastoraal werker, ouderling G. van Veldhuisen, hopen dit thema samen in te leiden.

Naast het werk in de gemeente(n), is dominee De Waard verbonden als pastoraal werker in diaconaal gastenhuis 'de Oase' te Ouddorp. Hij hoopt vooral vanuit Gods Woord aan te geven, hoe de HEERE de opdracht tot dit moeilijke, maar ook mooie werk geeft. Ook hoopt hij iets te vertellen over zijn werk in 'de Oase'.

Ouderling G. van Veldhuisen is pastoraal werker in de Particuliere Synode Zuid. Dit jaar is het 20 jaar geleden dat hij voor dit bijzondere pastoraat werd aangesteld. Aan de hand van praktijkvoorbeelden zal hij iets vertellen over wat hij zoal tegenkomt in zijn werk. Ook zal hij stilstaan bij recente ontwikkelingen in de zorg en de gevolgen ervan voor het pastoraat.

Opening

Ds. A.J. de Waard, voorzitter, opende de vergadering met het lezen van Mt 11: 20-30 en gebed. In zijn inleiding overdacht hij diverse Schriftgedeelten in relatie tot zijn werk in de Oase. In de Oase worden weekthema's gebruikt als uitgangspunt voor pastorale begeleiding van de cliënten. Voorbeelden zijn 'Grenzen aangeven', 'Draagkracht', 'Weerbaar zijn', 'Agendabeheer'.

Bij dit pastorale werk is het belangrijk om ook de grenzen van het pastorale werk goed te trekken. Het gaat allereerst om het Woord. De cliënten vertellen vaak over hun situatie, maar dat ligt op het terrein van de hulpverlening. De bewoners van De Oase hebben hier begrip voor.

Ook agendabewaking is belangrijk. We trekken hier lessen uit Ex 18, waar Jethro belangrijke adviezen aan Mozes geeft. Rechtspreken is niet de eerste taak van Mozes. Hierdoor doet Mozes het volk te kort. Mozes moet hulp zoeken en taken verdelen en zich richten op zijn hoofdtaak: de wil van God doorgeven. Uit dit advies kunnen we troost putten: Mozes kon het ook niet allemaal zelf. We mogen opmerken dat de Heere dit besluit gezegend heeft.

1 Kon 19 heeft ook een belangrijke les voor het pastoraat. Elia had op de top van zijn geloof het volk mogen tonen dat de Heere God is. Maar één vrouw dreigt – over 24 uur word je gedood. Dan is er storm en zijn er geen pasklare antwoorden. In zo'n situatie mogen we meedenken, maar hoeven we de oplossing niet te brengen. Iemand zei eens: "Ik wilde dat ik eens een luisterend oor ontmoette." We zijn vaak aan het beantwoorden terwijl de vraagsteller nog maar halverwege is.

We zien Elia op de vlucht, van de toppen van het geloof af naar een plekje onder de jevenverboom. De Heere onderwijst: je hoeft het niet zelf te doen. Ik heb er nog 7000, die zijn in Mijn handpalmen begraven.

In Ez 37 lezen we over de vallei van de dorre doodsbeenderen, als beeld van het huis Israels. Zullen ze leven? Ezechiël antwoordt: "Heere, Gij weet het". Ezechiël moet alleen het Woord gaan brengen. Let erop dat de bijnaam van Ezechiël in dit boek 'mensenkind' is. Soms vraag je je af hoe het mogelijk is dat er in één leven zoveel krom is.

Tenslotte terug naar Mt 11. Het is een ernstig Bijbelgedeelte. Jezus staat waar Hij al zoveel krachten heeft betoond. Jezus neemt het heidendom als voorbeeld: als in Tyrus in Sidon de krachten geschied waren (...). Wee hen, waar de boodschap afketst. Maar de Heere brengt toe.

Het is een wonder als iemand door krommingen heen toch aan de voeten van de Heere mag komen. Dan vallen andere zaken weg. Iemand zei eens: "Als ik deze kromming nodig heb, laat het dan maar blijven."

In diezelfde tijd antwoordde Jezus: "Ik dank U, Heere, dat Gij deze dingen (...)" – er is een welbehagen. De grote Pastor dankt Zijn Vader hiervoor.

Het wordt geopenbaard aan eenvoudigen. Als we ons dit realiseren kan het veel kramp wegnemen. We mogen eenvoudig het Woord laten spreken. Het grote Fundament spreekt hier: "Komt herwaarts tot Mij die vermoeid en belast zijt."

Jezus kwam niet allereerst om de gevolgen van de zonde maar de oorzaak ervan weg te nemen. Hij is zachtmoedig.

Soms schrik je van wat mensen zeggen, zo erg is het wat ze moeten doormaken. Je mag dan best zeggen dat je ervan schrikt. Maar je mag ook wijzen naar de grote Pastor.

Zijn juk is zacht, Zijn last is licht. Dat mag je soms ook in het pastoraat ervaren.

G. van Veldhuizen

Pastorale zorg in de praktijk

Bijna 20 jaar geleden werd hij benoemd als pastoraal werker.

De taak was leden/doopleiden met psychische problemen te bezoeken die opgenomen waren in instellingen. Psychische problematiek nam toe, predikanten waren overbelast en niet alle ambtsdragers waren bekwaam om dit werk te doen. Dit is sindsdien niet veranderd.

In de afgelopen jaren hebben vrijwel alle gemeenten mensen aangemeld voor bezoek.

De kern van het werk is crisispastoraat: zielszorg die mensen nodig hebben als ze door crisis hun balans zijn kwijtgeraakt.

Vaak is er sprake van ernstige situaties. Mensen die het niet meer weten. Psychisch lijden is erg, zeker als de mensen je niet begrijpen. En als de hemel van koper lijkt.

Na een crisis is alles anders. Het gewone leven is verstoord. Men kan niet evenwichtig reageren en weet niet hoe hieruit te komen.

Iedereen kan dit krijgen. Pastorale zorg is dan nodig. Een crisis is als iemands leven ontregeld wordt. Door een ongeval, ziekte, rouw, etc. Spanningen in het huwelijk veroorzaken dit ook vaak.

Op dit moment worden ongeveer 45 adressen bezocht. In 25% van de gevallen is er sprake van seksueel misbruik. Burnout speelt ook vaak: broeders, let op uw zaak, ook nu het seizoen weer begint.

Er is veel lijden, en vaak is de buitenkant niet hetzelfde als de binnenkant, maar het zit er wel.

Zomaar een greep uit uitspraken van mensen die bezocht worden:

Ik wil niet dood, maar dit leven kan ik niet meer aan.

Niemand weet hoeveel moeite het me kost om de schijn op te houden.

Eigenlijk kan ik er met niemand over praten.

Ik ervaar weinig begrip, ook niet van de kerkenraad.
Bij ons was alles anders dan bij anderen.
Ook positief: Gelukkig krijg ik veel steun uit de gemeente.

De recente ontwikkelingen in de zorg maken het niet gemakkelijker. De gevolgen van bezuinigingen worden ook in de zorg ervaren. Een speerpunt van de GGZ is: langer thuis, eerder ontslag, hulp in de thuissituatie via IHT (Intern Home Treatment). Dit is veel te mager.

Het leidt ook tot zorgmijding om financiële redenen, tot er soms echt een crisis ontstaat waarbij dwangopname nodig is.

Verskillende krantenartikelen worden genoemd die deze constatering bevestigen.

Verder is er ook de prestatiedruk die jongeren soms tot wanhoop drijft.

Suicide treedt relatief vaak op in Zeeland, vergeleken met de rest van Nederland. Daarom is hier een netwerk voor opgericht. Zie ook www.113.nl voor adviezen hierbij.

Pastorale opvang houdt in: mensen in crisis opvangen. Er zijn, verstandig handelen en nuchter tegemoet treden. Niet door emoties laten meeslepen. Luisteren. Wat is er gebeurd. Samenvatten. Op een rijtje zetten.

Ambtsdragers zijn geen hulpverleners. Soms weigeren mensen hulp. Toch proberen. Hand uitsteken. En het vervolgens bij de persoon in kwestie laten.

We ontmoeten soms de vraag naar de zin van alles. Is God er wel.

De pastor kan de omstandigheden niet veranderen. Wel kan een ambtsdrager al zoekend zien welke steun hij kan bieden. Een kort bezoek, een kort Bijbelgedeelte, een kort gebed kan veel betekenen. Heb geduld, herhaling is soms nodig.

Vaak is zo'n moeilijke tijd toch ook als leerzaam gezien. Soms: "Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest."

Werkgroep Shalom

Na de lezing van oud. Van Veldhuisen kreeg ondergetekende even gelegenheid om een toelichting te geven over de stand van zaken bij Werkgroep Shalom. Deze werkgroep opereert onder verantwoordelijkheid van de Stichting Hulpverlening en verzorgt niet-pastoraal bezoekwerk aan mensen die door psychische problematiek in een isolement dreigen te komen.

Hoewel dit bezoekwerk gestaag voortgang mag vinden, zijn in het afgelopen jaar steeds meer bestuursleden gestopt, overigens om persoonlijke redenen die niet met de werkgroep te maken hebben.

Het was lang moeilijk om nieuwe bestuursleden hiervoor te vinden. Dit is nu toch gelukt. Ada van Kralingen (M'burg-C), Anna de Muijnck (Westkapelle), Christine Wisse (Meliskerke), en Geert Eikelboom (Terneuzen) vormen het nieuwe bestuur. Laatstgenoemde fungeert als secretaaris, de eerste twee verzorgen de koppeling tussen bezoeker en bezoekadres. Br. Koster, penningmeester van de Stichting Hulpverlening, is interim penningmeester, ondergetekende is interim voorzitter. Beide interim voor ongeveer een jaar.

Tot heden bevonden de bezoekadressen zich in Classis Goes. Met een verschuiving van de woonplaatsen van de bestuursleden wordt onderzocht in hoe in die regio's invulling gegeven kan worden aan dit werk.

Het bestuur van de werkgroep staat open voor ideeën en gedachten hierover van de aanwezigen.

Het Waarom

Kort voor de pauze en in de vragenbespreking na de pauze staan we stil bij de waaromvraag. Soms wordt gezegd dat we deze vraag niet mogen stellen, maar dat het gaat over het waartoe. Toch zijn er veel psalmen waarin deze waaromvraag doorklinkt. En zelfs Jezus, aan het kruis, neemt deze woorden op Zijn lippen.

'Waarom' staat ook in de Schrift – dit kan tot verwondering en troost opgemerkt worden.

De vraag kwam aan de orde of tegenspoed als straf gezien moet worden. Bij Job lag dat anders. Hiermee moeten we inderdaad oppassen. Soms zijn deze vragen retorische vragen, en leeft de schuldvraag niet echt.

Bij de vraag aan Jezus waarom de toren viel en 18 mensen omkwamen gaat Hij niet in op de oorzaak, maar geeft een waarschuwing aan de levenden.

In een ander geval: "Heeft deze gezondigd of zijn ouders?" Hier was de zonde niet de reden, maar moest het dienen tot verheerlijking van God.

Anderzijds: als de Heere ons tegenkomt op een zondige weg is dat erg, maar het kan tot bekering zijn. Maar het is niet vanzelfsprekend dat Hij dat doet.

Over het werk in de Oase wordt gevraagd naar de uitwerking. Het is niet vanzelfsprekend dat een moeilijke weg tot bekering gezegend wordt, hoewel daar wel voorbeelden van zijn. Ook geldt: waar leven is, wordt gesnoeid. De Heere kan zo'n weg gebruiken.

Ten slotte

Ds De Waard sluit de avond met dankgebed.

We zien terug op een goede avond waar vanuit het Woord rijke gedachten mochten worden gedeeld. Het bovenstaande is slechts een sobere samenvatting van wat zoal besproken werd.

P.P. Eikelboom, secretaris

www.stichtinghulpverlening.nl

Gebruikersnaam: psdemo

Wachtwoord: demops

Zie het hoofdstukje 'Nieuwsbrieven'